

ГРОМАДСЬКИЙ ЦЕНТР
ПРАВОСУДДЯ
БІЛА ЦЕРКВА

Правова єдність
громадська організація

ГРОМАДСЬКА СПІЛКА
МЕРЕЖА
ПРАВОВОГО
РОЗВИТКУ

ГРОМАДСЬКИЙ ЦЕНТР правосуддя у Білій Церкві: перший рік роботи для громади

КИЇВ 2020

У виданні представлено результати аналізу практичного досвіду Громадського центру правосуддя, що створений та діє у м. Біла Церква (Київська обл.).

Матеріали видання зібрані ГС «Мережа правового розвитку» та ГО «Правова єдність» в рамках проєкту «Пілотування мережевої моделі розвитку громадських центрів правосуддя в Україні», який здійснювався за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Програми «Нове правосуддя».

Видання може бути корисним для подальшої оптимізації запропонованої моделі роботи громадських центрів правосуддя в Україні та її поширення в українських громадах.

Автори звіту: Олена Сінчук, Ольга Настіна, Інна Маловичко, Ніна Гаєвська.

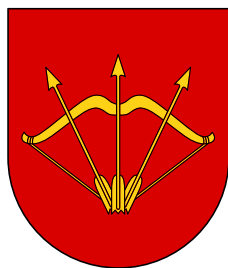
USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Правова єдність
громадська організація

ГРОМАДСЬКА СПІЛКА
**МЕРЕЖА
ПРАВОВОГО
РОЗВИТКУ**

**ГРОМАДСЬКИЙ ЦЕНТР
ПРАВОСУДДЯ
БІЛА ЦЕРКВА**

Діяльність Центру стала можливою за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID).

Погляди авторів звіту не обов'язково відображують погляди Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) або уряду Сполучених Штатів Америки.

Зміст

Вступне слово	3
Правовий статус та організаційна структура	4
Навчання персоналу Центру	6
Налагодження комунікації та взаємодії між заінтересованими сторонами	7
Стратегічне та операційне планування роботи Центру	8
Експертно-правова підтримка громад	10
Інформаційно-роз'яснювальна кампанія серед населення	14
Аналіз місцевих програм та нормативно-правових актів за методологією Місцевого індексу прав людини	15
Послуги Центру: інформування про можливості доступу до правосуддя	17
Послуги Центру: вирішення проблем у громаді	20
Послуги Центру: альтернативне вирішення спорів	22
Висновки та рекомендації	23
Наші партнери	24

Вступне слово

Менше ніж за рік Громадському центру правосуддя в Білій Церкві вдалося об'єднати зусилля гілок влади, громадянського суспільства та приватного сектору задля правового розвитку громади і ефективного вирішення її проблем. За підтримки USAID засновники цього центру ознайомились зі світовим досвідом вивчення правових потреб громади, розробки і втілення стратегічних планів, залучення громадськості й волонтерів до своїх ініціатив та вимірювання ефективності своєї роботи. І ми раді бачити результат — плідну роботу центру по налагодженню партнерства на місцевому рівні, спрямованого на задоволення потреб мешканців громад і покращення їх доступу до правосуддя.

Девід Вон

Керівник Програми USAID «Нове правосуддя».

Громадський центр правосуддя у місті Біла Церква (далі — Центр), який був створений 3 квітня 2020 року на базі Білоцерківського офісу Мережі правового розвитку, що діє при Білоцерківській міській громадській організації «Правова єдність», слугує мультифункціональним майданчиком для налагодження взаємодії між місцевою владою та мешканцями білоцерківської громади задля вирішення їхніх щоденних правових потреб та забезпечення доступу до правосуддя.

Мета діяльності Центру — полегшення доступу людей до правосуддя, адміністративних та соціальних послуг, надання правової допомоги, зокрема вразливим та соціально незахищеним верствам населення, врегулювання спорів за допомоги процедури альтернативного вирішення спорів (медіації) та здійснення інших заходів.

Майже за пів року фахівці Центру надали більше 800 правових консультацій, налагодили комунікації та плідну співпрацю з метою спільної реалізації покладених на Центр завдань із понад **10** представниками зацікавлених сторін — місцевих органів влади, судової системи, органів місцевого самоврядування, соціального захисту населення, поліції.

Цей аналітичний звіт представляє основні результати діяльності нашого Центру, зокрема, до чого ми прагнули та чого досягли. Ця інформація може бути корисною для подальшої оптимізації та вдосконалення запропонованої моделі роботи громадських центрів правосуддя в Україні та її поширення в українських громадах.

Олена Сінчук

Керівниця проєкту «Пілотування мережевої взаємодії розвитку громадських центрів правосуддя в Україні».

Правовий статус та організаційна структура

Центр функціонує на базі Білоцерківської міської громадської організації «Правова єдність» та здійснює свою діяльність на підставі окремого Положення¹, що затверджується наказом керівника цієї організації.

Контроль громадськості за роботою Центру здійснює Програмна рада, до складу якої увійшли всі представники заінтересованих сторін, які виявили бажання долучитися та зробити свій професійний внесок у його діяльність. Своїх представників до ради можуть делегувати органи місцевого самоврядування, суддівського корпусу, поліції тощо. Робота Програмної ради здійснюється за спеціально розробленим Положенням². Серед основних завдань Програмної ради Центру — проведення моніторингу та оцінки його діяльності, а також розробка рекомендацій щодо стратегічних напрямків у його роботі. Форма роботи ради — засідання (очні та дистанційні) через універсальні засоби проведення онлайн конференцій (Google, Zoom, Skype, тощо).

За сім місяців роботи Громадського центру правосуддя у м. Біла Церква було проведено три засідання Програмної ради, під час яких затверджено Положення про діяльність центру, політики та процедури, технологічні картки, Операційний план роботи Центру на 2020 рік, а також проведено моніторинг та попередній аудит роботи Центру в частині запланованих завдань та визначених планових індикаторів щодо їх виконання.

Періодичність засідань — не менше одного разу на квартал. Рішення ради затверджуються наказами керівника громадського об'єднання.

Оперативне управління Центром здійснює його директор, якого призначає керівник громадського об'єднання за рекомендацією Програмної ради.

¹ Положення про Центр: <https://bit.ly/3m9Vz4N>

² Положення про Програмну раду: <https://bit.ly/2HvgPTo>

Організаційна структура Центру,
введена в дію після погодження з Програмною радою, є наступною:

ОЛЕНА СІНЧУК

керівниця проєкту

«Громадський центр правосуддя в м. Біла Церква» та менеджерка з організаційного розвитку ГС «Мережа правового розвитку»

**ІННА
МАЛИШКО**

координаторка

Громадський центр правосуддя в м. Біла Церква

ОЛЬГА НАСТІНА

директорка

Громадського центру правосуддя у м. Біла Церква та голова БМГО «Правова єдність»

**ЛЮДМИЛА
ВЛАСЕНКО**

юристка

проєкту «Громадський центр правосуддя в м. Біла Церква»

**НІНА
ГАЄВСЬКА**

прес-секретар

проєкту «Громадський центр правосуддя в м. Біла Церква»

За потреби до співпраці залучаються працівники соціальних служб, органів місцевого самоврядування, психологи, фахівці системи безоплатної правової допомоги в Україні, студенти юридичних клінік, волонтери.

Навчання персоналу Центру

Навчання персоналу Центру упродовж 2020 року здійснювалося переважно в дистанційному режимі у відповідності до попередньо адаптованої та затвердженої наказом керівника Центру Навчальної програми. Зокрема з метою підвищення професійної кваліфікації працівників, їхніх знань та навичок було залучено експертів та проведено навчання з наступної тематики:

- Міжнародний досвід роботи громадських центрів правосуддя.
- Ефективна взаємодія та комунікація між заінтересованими сторонами (в т.ч. особливості роботи з проблемними клієнтами, нестандартними ситуаціями і т.п.).
- Практичні аспекти роботи центру (відповідно до «технологічних карт», інформація про особливості роботи партнерських організацій та установ).
- Особливості ведення та участі у стратегічних справах.
- Альтернативне вирішення спорів за допомоги медіації, тощо.

Налагодження комунікації та взаємодії між заінтересованими сторонами

Центр розвинув широку мережу міжсекторальних партнерств.

З моменту створення Центру вдалося налагодити цілу низку партнерських відносин, які були підкріплені підписанням меморандумів про співпрацю. Наразі ключовими стейкхолдерами є 10 установ та організацій різних сфер. Основні — це органи судової влади та місцевого самоврядування, система безоплатної правової допомоги, представники громадянського суспільства, юридичної клініки «Право та практика» Білоцерківського Національного аграрного університету, з якими підписано меморандуми про співпрацю.

Про успіхи роботи Центру подають відгуки представники заінтересованих сторін.

Віктор Кіккас, директор Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Київській області: *«На мою суб'єктивну думку, дуже важливо займатися правопросвітництвом громадян. Адже люди часто не можуть вирішити питання, бо не знають основних своїх прав. Громадський центр правосуддя якраз задовольняє цю потребу мешканців нашої громади, окрім того створюючи майданчик для діалогу, допомагає синхронізувати роботу різних установ».*

На фото: Віктор Кіккас під час експертного обговорення «Практичні кроки покращення доступу до правосуддя: актуальні питання та сучасні виклики»,

Оксана Сірик, директорка місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Київській області: *«Правової допомоги забагато не буває, тому я вважаю, що створення Громадського центру правосуддя є великим здобутком для нашої громади. І чим більше можливостей у громадянина звернутися до громадської організації, щоб захистити свої права, тим швидше ми скажемо, що у нас – правова держава».*

На фото: Оксана Сірик під час експертного обговорення «Практичні кроки покращення доступу до правосуддя: актуальні питання та сучасні виклики», 31.07.2010, м. Біла Церква

Владислав Цукуров, суддя Білоцерківського міського районного суду: *«Я вдячний Громадському центру правосуддя за актуальність питань, які підіймаються працівниками Центру. За створення безпечного середовища, в якому ми маємо можливість почути думки один одного: громадських активістів, адвокатів, правозахисників, працівників суду. Для мене було важливо, що це був двосторонній зв'язок, і я мав можливість показати та розказати про роботу суддів та виклики, з якими ми працюємо».*

На фото: Владислав Цукуров під час експертного обговорення «Практичні кроки покращення доступу до правосуддя: актуальні питання та сучасні виклики», 31.07.2010, м. Біла Церква

Варто також згадати, що діяльність новоствореного Громадського центру правосуддя викликала інтерес наших міжнародних партнерів. Наприкінці вересня 2020 року працівники Центру провели робочу зустріч із Регіональним директором Норвезької виправної служби п. Пером Сігурдом Воге. На цьому заході гостей ознайомили зі здобутками Громадського центру правосуддя та Мережі правового розвитку щодо вдосконалення існуючих процесів у сфері доступу до правосуддя. Приємно відзначити досягнення домовленостей про кроки подальшої взаємодії Центру з проєктом пробації NORLAU. Як відомо, пробація в частині заміни відбування покарання у місцях ув'язнення на альтернативні виправні програми, які інтегровані в громаді — це не лише прояв гуманізму, а й заощадження коштів платників податків.

У подальших планах діяльності Центру — взаємодія з органами пробації, зокрема наступні кроки:

- надання правових послуг громадянам, засудженим до покарань, не пов'язаних із позбавленням волі та збір інформації про активні програми сприяння зайнятості населення (з урахуванням потреб регіонального ринку праці та ситуації, що склалася у сфері зайнятості населення);
- підтримка та надання правової допомоги її суб'єктам (допомога у професійному навчанні, участь у підвищенні кваліфікації, отримання професійно-консультаційної допомоги щодо вибору чи зміни професії, надання допомоги у працевлаштуванні, тощо).

Стратегічне та операційне планування роботи Центру

Для забезпечення стабільної роботи Центру розроблено операційний план Громадського центру правосуддя в м. Біла Церква на 2020 рік. Операційний план доповнено системою моніторингу та оцінки ефективності роботи Центру.

Стратегічний та операційний плани Центру надалі також були доповнені додатково розробленими «технологічними картами», які детально визначатимуть зміст та обсяг послуг Центру. Зокрема це «технологічні карти» про наступні послуги:

- сприяння в доступі людей до правосуддя, адміністративних та соціальних послуг, послуг з надання правової допомоги, підвищення правової свідомості, культури та освіченості населення;
- альтернативне вирішення спорів медіація/фасилітація;
- перенаправлення до інших державних та недержавних надавачів (провайдерів) правової допомоги.

Також для забезпечення ефективної комунікаційної компанії був розроблений медіа-план з конкретними показниками щодо кількості та типу публікації, запланованого інформаційного охоплення, перелік заходів та очікувана кількість їх учасників. Більш детально знайомитись із нашими досягненнями ви зможете у розділі «Інформаційно-роз'яснювальна кампанія серед населення».

На фото: Учасники експертного обговорення «Практичні кроки покращення доступу до правосуддя: актуальні питання та сучасні виклики», 31 липня 2010 року, м. Біла Церква

Експертно-правова підтримка громад

За час роботи Центру відбулося кілька важливих заходів, що мали широке інформаційне охоплення.

30 червня 2020 р. у рамках публічної дискусії «Правові та безпекові проблеми громади та потенціал громадських центрів правосуддя для їх вирішення» відбулося відкриття Громадського центру правосуддя у м. Біла Церква.

Головним завданням заходу було публічне відкриття Громадського центру правосуддя та інформування мешканців громад про його роль, функції, послуги та сервіси, які можна отримати, звернувшись до нього, визначення механізму здійснення моніторингу дотримання прав громадян на місцевому рівні із застосуванням методології Місцевого індексу прав людини.

Директорка Громадського центру правосуддя у м. Біла Церква та голова БМГО «Правова єдність» Ольга Настіна розповіла про мету зустрічі та створення ГЦП:

«Метою заходу є не лише публічне відкриття Громадського центру правосуддя у м. Біла Церква, а й проведення публічної дискусії та широкого обговорення ключових правових і безпекових проблем громади міста Біла Церква та шляхів залучення Громадського центру правосуддя до їх вирішення. Головним завданням Центру — полегшити доступ до правосуддя, підвищити правову обізнаність та правову спроможність громадян».

На фото: Ольга Настіна, директорка Громадського центру правосуддя у м. Біла Церква.

За результатами публічної дискусії визначили ключові проблеми, на яких фокусуватиметься робота центру, та разом із представниками заінтересованих сторін і громадськості розробили план спільних дій задля вирішення цих проблем. Зокрема прийняли рішення застосувати методологію Місцевого індексу прав людини як інструмент моніторингу дотримання прав людини в Білій Церкві. Перш за все зосередилися на трьох напрямках методології, які відповідають цілям діяльності ГЦП, а саме: безпека громади, праця та умови її реалізації, право на інформацію.

Більше тут: <https://bit.ly/2VUqk2a>

31 липня 2020 року відбулося Експертне обговорення «Практичні кроки покращення доступу до правосуддя: актуальні питання та сучасні виклики».

Метою заходу було представити діяльність Громадського центру правосуддя у м. Біла Церква, провести широку дискусію учасників заходу щодо актуальних питань та існуючих викликів у сфері впровадження сучасної судової реформи, визначити спільні точки дотику та напрями роботи.

Головними завданнями заходу стали наступні: обговорити реальний стан доступу до правосуддя в умовах пандемії COVID-19, проаналізувати існуючі перешкоди в реалізації права на справедливий суд для уразливих груп населення, з'ясувати проблеми у повсякденній роботі суду та визначити практичні кроки для їх вирішення, напрацювати механізм щодо залучення медіаторів Громадського Центру правосуддя у м. Біла Церква до процедури позасудового вирішення спорів, просування реформи кримінальної юстиції та розвитку відновного правосуддя.

Владислав Цукуров, суддя-спікер Білоцерківського міськрайонного суду поділився своїми враженнями від зустрічі:

«Я вдячний організаторам за запрошення. Більшість зустрічей, які зараз відбуваються, стосуються тем ліквідації, закриття чи скорочення судів. Тема, яка була обрана організаторами, кардинально відрізняється від попередніх. Це «Практичні кроки покращення доступу до правосуддя: актуальні питання та сучасні виклики». З одного боку ми почули думки громадських активістів, адвокатів, правозахисників, а з іншого боку мені була надана можливість показати та розказати про роботу суддів.

Фактична чисельність суддів Білоцерківського міськрайсуду складає 50% від штатної. Але при цьому II кварталі 2020 року (під час карантину) ми розглянули 3200 справ. За штатом у місцевому суді має бути 26 суддів, зараз – 15. Щодня суддя розглядає 7-8 справ. Є випадки, коли кримінальні справи передаються на розгляд суддям-цивілістам.

У 2019 році надходження на одного суддю становило 1412 справ і матеріалів. У першому півріччі 2020 року – 615. Кадровий голод.

На цей час в Україні за штатом – 7295 суддів. Фактична кількість суддів – 5488. Але здійснювати правосуддя мають повноваження лише 4864 судді. Брак суддівських кадрів сягає 33%. Близько 1500, тобто 30% суддів вже мають право на відставку. 23% судів в Україні працюють в умовах, коли фактична чисельність суддів складає лише 50% від штатної та менше. Через припинення у листопаді 2019 повноважень ВККСУ процедури нового добору суддів та кваліфікаційного оцінювання суддів заблоковані.

Але я хочу звернути увагу, що попри всі ці перепони, навіть під час карантину суди не зупиняли свою роботу, і кількість справ, що були розглянуті, майже не зменшилася. Президент Комітету Ради Європи з питань запобігання катуванню Микола Гнатівський повідомив, що доступ до правосуддя під час пандемії серед Європейських країн найменше обмежено саме в Україні».

Більше тут: <https://bit.ly/2HzogsI>

25 вересня 2020 року відбулася «Стратегічна сесія за методом партисипативного дизайну з вироблення рішень для правових та безпекових проблем громади м. Біла Церква».

Метою заходу стало представлення результатів проведеного моніторингового дослідження за методологією Місцевого індексу прав людини (МІПЛ) для розробки практичних кроків та дієвих рішень, спрямованих на вирішення ключових правових та безпекових потреб громад м. Біла Церква.

Головним завданням заходу було обговорити результати проведеного дослідження з метою напрацювання пропозицій та рекомендацій для розроблення та/або удосконалення місцевих програм та нормативно-правових актів відповідно до запитів на правову та іншу соціальну допомогу від мешканців громад. Узагальнити результати обговорення та формування плану першочергових заходів, спрямованих на вирішення ключових правових та безпекових потреб громад.

На фото: Учасники Стратегічної сесії з елементами партисипативного дизайну “Вироблення рішень для вирішення правових та безпекових проблем мешканців громад м. Біла Церква”

Олена Сінчук, керівниця проєкту Мережі правового розвитку «Пілотування мережевої моделі розвитку ГЦП в Україні»:

«Сама стратегічна сесія була спрямована, перш за все, на залучення якнайширшого кола зацікавлених осіб (партнерів) для обговорення виявлених потреб білоцерківської громади та напрацювання спільних та, що головне, узгоджених рішень для їх вирішення. Кінцевим напрацьованим продуктом стейкхолдерів став проєкт плану заходів, який містить не лише пропозиції щодо їх врегулювання, а й комплекс першочергових дій, які, на думку учасників, має здійснити місцева влада для вирішення безпекових та інших потреб громад».

Під час стратегічної сесії представили Звіт моніторингу за трьома напрямками: «Безпека в громаді», «Праця та умови її реалізації» та «Право на інформацію». В робочих групах розробили План заходів щодо вирішення ключових правових та безпекових потреб громади м. Біла Церква, який буде презентовано депутатам міської ради нового скликання.

Більше тут: <https://bit.ly/2HBUDqM>

Ще одним важливим напрямком роботи Громадського центру правосуддя є розвиток шкільної медіації та створення Шкільних служб порозуміння.

Працівники Центру успішно закладають фундамент для розгортання цієї діяльності. Про мирну школу і можливості шкільної медіації говорили з педагогічною спільнотою Білої Церкви. Акцентували увагу, що проблеми булінгу, насильницького спілкування, підліткової агресії можуть бути вирішені через створення Шкільних служб порозуміння.

Обговорювали, які матеріальні, кадрові та людські ресурси необхідні для цього; яким є наявний експертний потенціал соціальних педагогів та практичних психологів для того, щоб успішно запровадити шкільну медіацію та навчити наших дітей самостійно, мирно, успішно вирішувати повсякденні й не лише шкільні конфлікти.

Однак для практичної реалізації Центру бракує фінансових ресурсів, відповідно проводиться робота щодо їх залучення, зокрема через подання заявки на конкурси «Громадський бюджет» та місцевої програми соціального замовлення.

Інформаційно-роз'яснювальна кампанія серед населення

Складовими популяризації роботи Центру та поширення інформації про історії успіху стало послідовне й різнобічне висвітлення результатів його діяльності через публікації у друкованих засобах масової інформації, онлайн медіа та проведення публічних заходів.

Інформація про діяльність Центру висвітлювалась через публікації в місцевих друкованих ЗМІ та на інтернет-ресурсах відповідно до Комунікаційної стратегії Мережі правового розвитку та окремо розробленого медіа-плану проєкту.

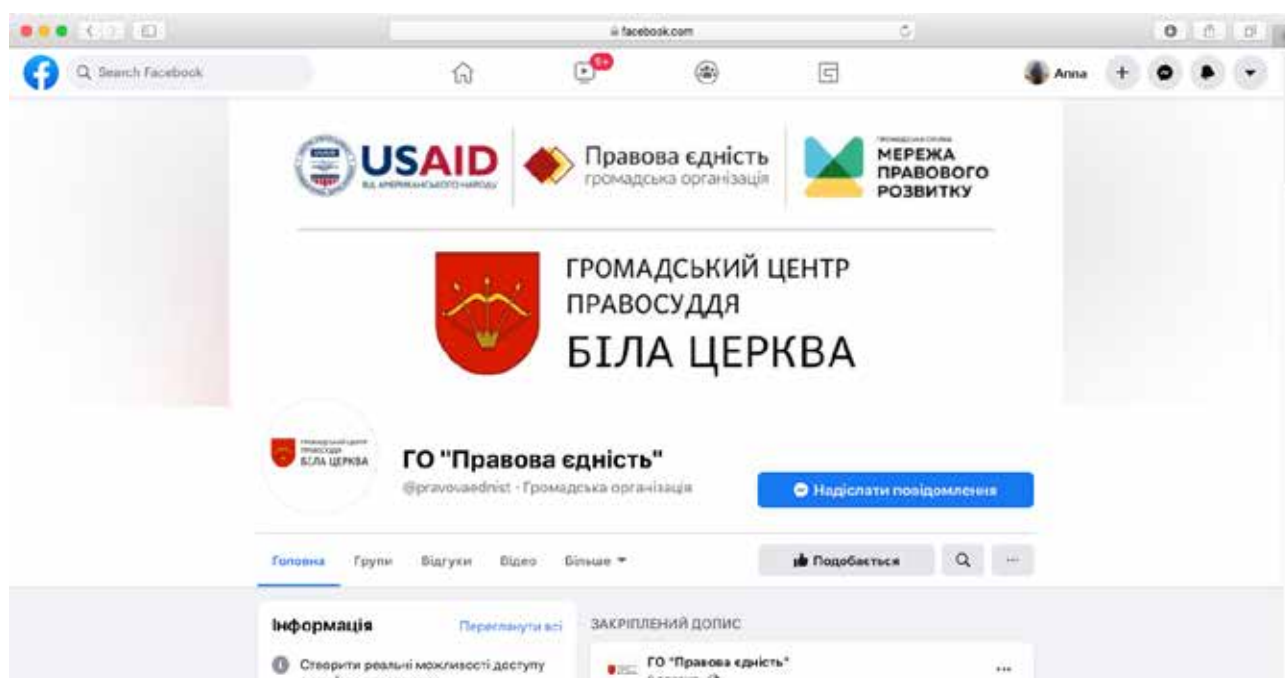
Інформаційно-роз'яснювальна кампанія про роботу та послуги Громадського центру правосуддя серед населення громади регулярно висвітлюється:

- На шпальтах місцевої громадсько-інформаційної газети «Копійка» — 14 публікацій
- На веб-ресурсах партнерських організацій та установ (Гурт, Громадський Простір, сайт міської ради, тощо) — близько 10 - ти публікацій
- На сайті Мережі правового розвитку (консультації юриста, історії успіху, події) — 29 публікацій
- На місцевому телебаченні - 2 виступи (<https://youtu.be/HIYNzTUIXeA>).

В зазначених медіа друкувалися матеріали з актуальних юридичних питань, роз'яснення законодавства, історії успіху вирішення правових проблем та інформація про заходи, ініційовані Центром.

Команда постійно розміщує матеріали про реалізацію проєкту на сторінках у соціальній мережі Facebook: www.facebook.com/legaldnetwork (6932 осіб) та https://www.facebook.com/pravovaednist (291 осіб).

Загалом інформаційною компанією було охоплено близько **54 778 осіб**.

Аналіз місцевих програм та нормативно-правових актів за методологією Місцевого індексу прав людини

З метою змістовного та доказового інформування про проєктну діяльність експерти Громадського центру правосуддя у м. Біла Церква провели аналіз місцевих програм та нормативно-правових актів за методологією Місцевого індексу прав людини за трьома обраними напрямками методології: «Безпека громади», «Праця та умови її реалізації», «Право на інформацію».

Підхід, що відображений в інноваційному інструменті “Місцевий індекс прав людини (МІПЛ)”, дозволяє не лише супроводжувати реформи на місцевому рівні, розвивати громадський активізм, а й залучати організації громадянського суспільства до участі в місцевій політиці. Важливість обраного підходу полягає, перш за все, в тому, що саме запропонована система через оцінний, по суті менеджерський інструмент моніторингу, забезпечує впровадження головного конституційного принципу взаємин людини з владою. Методологія індексу дозволяє виявляти кращі і невдалі практики місцевих владних рішень і за отриманими результатами поширювати перші та долати другі: <http://hro.org.ua/index.php?r=8>

Під час проведення дослідження опрацьовано інформацію із 50 джерел, направлено 23 запити про доступ до публічної інформації, отримано 23 відповіді, використано інформаційні дані з 11 джерел, опитано 12 осіб з питань, що є предметом дослідження, проведено 1 експеримент в ході дослідження, розглянуто 10 місцевих нормативно-правових актів (8 місцевих програм, Стратегія розвитку м. Біла Церква до 2025 року, Статут територіальної громади м. Біла Церква тощо) та надано рекомендації щодо їх вдосконалення.

Зазначимо по одній проблемі з кожного напрямку, яку обговорювали під час заходу.

Безпека громади: «Наявність актуальних планів евакуації, тимчасового переселення мешканців у разі надзвичайних ситуацій».

Нашою рекомендацією є вдосконалити сайт та забезпечити публічне оприлюднення інформації про актуальні плани евакуації населення у випадку надзвичайних ситуацій та перелік безпечних місць для розміщення евакуйованого населення.

У напрямку «Праця та умови її реалізації» однією з проблем є «Вжиття органами місцевого самоврядування заходів з надання випускникам професійно-технічних навчальних закладів можливої допомоги у працевлаштуванні».

У цьому питанні ми рекомендували надавати інформацію про наявність вакансій, класифікатор наявних професій, залучати до проходження навчальної практики студентів-волонтерів. Залучати представників місцевої державної адміністрації, професійно-технічних навчальних закладів інформаційні та правопросвітні кампанії, щоб забезпечити умови функціонування і розвитку закладів професійної освіти різних форм власності та підпорядкування.

Напрямок доступу до інформації потребує вдосконалення у питанні «Можливість для мешканців громади з порушеннями зору та слуху дізнатися інформацію про діяльність ОМС за допомогою мережі Інтернет».

Відповідно ми рекомендуємо міській раді м. Біла Церква вжити заходів з удосконалення технічного забезпечення офіційного веб-сайту та створити можливості доступу до інформації осіб з порушенням слуху та зору.

Запропоновані практичні шляхи, спрямовані на вирішення ключових правових та безпекових потреб громад, знайшли своє відображення у розробленому проєкті Плану заходів щодо вирішення ключових правових та безпекових потреб громад у сферах безпеки в громаді та самореалізації, що додається.

Послуги Центру: інформування про можливості доступу до правосуддя

Одним із завдань ГЦП стало інформування білоцерківців про можливості доступу до правосуддя. Центр унікав дублювання послуг із надання безоплатної правової допомоги (особливо в частині надання вторинної правової допомоги), що забезпечуються державною системою БПД. Перенаправлення та взаємодія з іншими надавачами БПД здійснювалася за попередньо розробленою методологією та протоколом: <https://bit.ly/2yfyqZR>.

Для популяризації можливостей захисту суспільних інтересів, які ведуться в інтересах однієї особи або групи осіб, з метою досягнення системних змін у правовій сфері на благо суспільства Центр здійснював супровід стратегічних справ. Для цього було розроблено Положення про критерії відбору стратегічних справ Громадським центром правосуддя в м. Біла Церква: <https://bit.ly/33eVrJD>

На сьогодні представники Центру підтримали та здійснили супровід 6 стратегічних справ.

З моменту створення Центру його послугами скористались 904 особи, які отримали необхідну інформацію, зокрема були перенаправлені до інших установ, які уповноважені вирішувати проблему.

За даними системи кейс-менеджменту Мережі правового розвитку, за правовою допомогою до Громадського центру правосуддя м. Біла Церква звернулися:

СТАТЬ

Жінки 65,3%

Чоловіки 34,7%

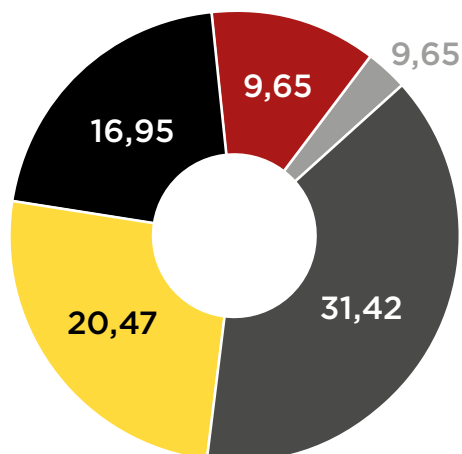
ДЕ МЕШКАЮТЬ

Село 6%

Місто 94%

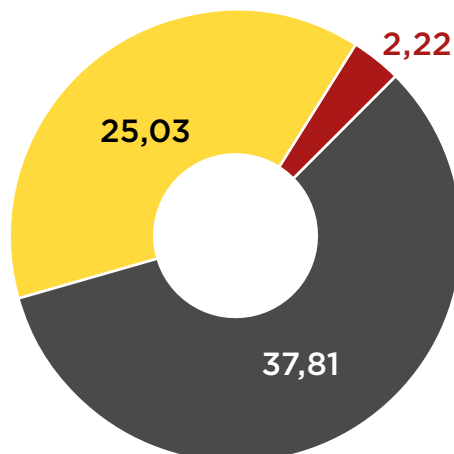

ЯК ДІЗНАЛИСЬ ПРО ГЦП (%)

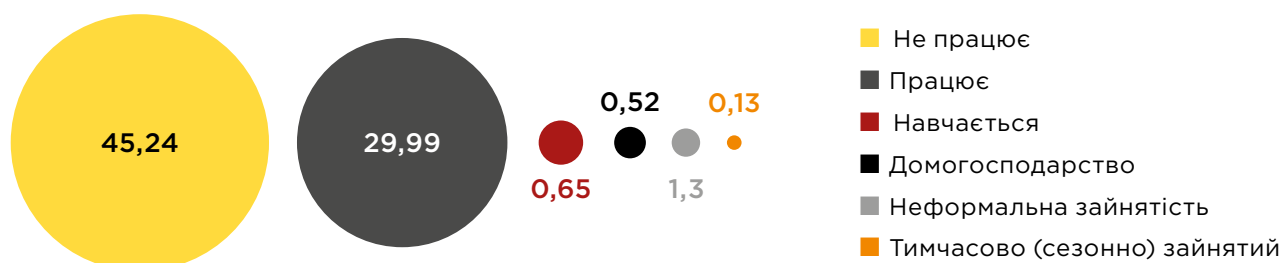
- Інтернет
- Зовнішня реклама/вивіски
- Порада знайомих/родичів
- Друковані ЗМІ
- Перенаправлено від інших провайдерів БПД/ОМС/ОВ

ОСВІТА (%)

- Середня професійна
- Середня
- Вища

ЗАЙНЯТІСТЬ (%)

- Не працює
- Працює
- Навчається
- Домогосподарство
- Неформальна зайнятість
- Тимчасово (сезонно) зайнятий

ВІК (%)

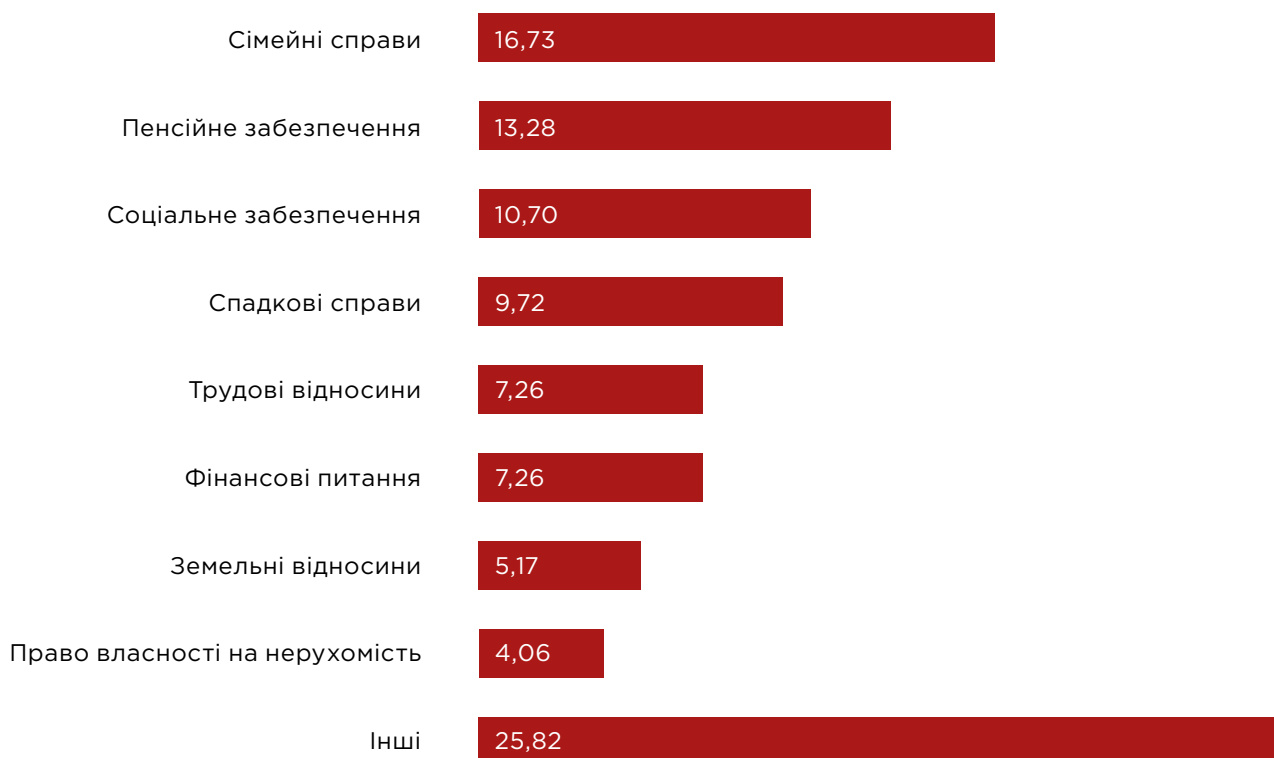
ХАРАКТЕРИСТИКА СПРАВ (%)

ТИП ДОПОМОГИ (%)

Категорії справ (%)

На фото: працівники ГЦП разом із волонтерами.

Послуги центру: вирішення проблем у громаді

«Основна мета Центру — створити доступ до правосуддя шляхом побудови місточку довіри між громадою та владою. До суду звертаються люди, вже маючи проблему, а в нас з'явилася можливість стати ланцюжком між громадськістю та місцевою владою», — Олена Сінчук, керівниця проєкту, менеджерка з організаційного розвитку Мережі правового розвитку.

Центру вдалося створити «єдине вікно» доступу людей до правових, адміністративних та соціальних послуг та стати діалоговим майданчиком у спілкуванні громади з органами влади та суду для спільного вирішення проблем у громаді.

Задля спільного вирішення проблем громади організовано та проведено експертне обговорення «Практичні кроки покращення доступу до правосуддя: актуальні питання та сучасні виклики» та Стратегічна сесія з елементами партисипативного дизайну задля «Вироблення рішень для правових та безпекових проблем мешканців громад м. Біла Церква».

Центр став діалоговим майданчиком для місцевих громадських ініціатив, зокрема:

- навчання розробки проєктів для громадських організацій;
- навчання розробки та супровід проєктів громадського бюджету в м. Біла Церква;
- навчання для адвокації та реалізації громадських ініціатив.

На базі Центру активно розвивається волонтерська мережа, на сьогодні залучено на постійній основі 8 волонтерів та волонтерок. Створені умови для проходження практики студентами навчальних закладів.

Андрій Кислицький, волонтер ГЦП: *«Я маю тільки позитивні враження від можливості бути волонтером Центру, адже співпраця дала мені в першу чергу неоціненний досвід, а також велику кількість нових знайомств. І я твердо переконаний, що ГЦП залишиться в моєму серці та пам'яті назавжди :)».*

На фото: Андрій Кислицький, волонтер ГЦП.

Богдан Осіпов, волонтер ГЦП: *«Співпраця з ГЦП допомогла мені як майбутньому юристу отримати нові знання та практичні навички, познайомитися із досвідченими юристами та іншими професіоналами своєї справи. Спільна робота дуже добре вплинула на всіх учасників нашої команди та залишила після себе лише хороші емоції та враження».*

На фото: Богдан Осіпов, волонтер ГЦП.

Артем Тридуб, волонтер ГЦП: *«Наше залучення до роботи ГЦП дало нам можливість поспілкуватися та перейняти досвід крутих спеціалістів. Найціннішим у цих зустрічах були знання, які я зможу використати в майбутньому для досягнення своїх цілей».*

На фото: Артем Тридуб, волонтер ГЦП.

Послуги Центру: альтернативне вирішення спорів

Аби подолати правову і соціальну ізоляцію уразливих груп населення, налагодити діалог громади та влади для системного доступу громадян до правосуддя та впливу на формування місцевих політик та залученості громадськості, Центр надавав допомогу мешканцям громади у вирішенні колективних конфліктів (фасилітація діалогу). Успішними є 3 фасилітаційні діалоги.

Впродовж червня 2020 року експертки ГС «Мережа правового розвитку» **Олена Сінчук** — керівниця проєкту «Пілотування мережевої моделі розвитку громадських центрів правосуддя в Україні» та **Ольга Настіна** — очільниця Громадського центру правосуддя в м. Біла Церква взяли участь у проходженні спеціалізованого тренінгу «Базові навички з медіації», який складався з двох навчальних модулів та був проведений досвідченими експертами у медіаційній сфері Громадської організації «Інститут миру і порозуміння».

Активна робота працівниками Центру здійснювалася у напрямку популяризації та поширення альтернативних способів вирішення спору шляхом медіації. Для залучення більшої кількості мешканців громади до можливості вирішити спір шляхом медіації з Білоцерківським міським центром вторинної правової допомоги укладено Додаткову угоду <https://bit.ly/3986oAx>

Враховуючи карантинні обмеження та підготовку власних тренерів-медіаторів, Центру вдалося здійснити супровід 4 медіаційних справ, що допомогло вирішити земельні та сімейні питання без звернення до суду. Для врегулювання процедури ведення альтернативних справ було розроблено Технологічну карту на послугу.

Але все ж таки необхідно акцентувати увагу на низькому рівні довіри населення до вирішення спорів шляхом медіації, а не через суд.

Висновки та рекомендації

Підбиваючи підсумки результатів діяльності Громадського центру правосуддя у м. Біла Церква впродовж першого року його життя, можна зробити висновок, що в цілому визначений перелік послуг, що надаються його фахівцями, є запитуваними та відповідають потребам білоцерківської громади.

Про це свідчать як чисельні відгуки наших клієнтів та представників партнерських організацій і установ, так і волонтерів, які упродовж майже всього року з початку діяльності Центру доєднувалися до участі у проведенні досліджень, опитувань, анкетувань, спрямованих на з'ясування правових проблем та потреб Узинської та Білоцерківської громад.

Багато в чому таких результатів діяльності Центру вдалося досягти завдяки активізації та залученню до підтримки своєї діяльності широкого кола заінтересованих сторін, які представляють різні соціальні та правові сфери: місцеве самоврядування, виконавча та судова влада, медіа, система безоплатної правової допомоги, громадськість.

Стратегічне планування роботи Центру та відслідковування повсякденних процесів на предмет їх відповідності поставленим завданням дозволяло майже щомісячно реагувати на незаплановані відхилення і перелаштовувати роботу Центру у відповідності до динамічних змін контексту, в якому працює Центр.

«Найбільшим викликом, з яким довелося зіштовхнутися команді Центру, на мою думку, стало розповсюдження в країні шаленими темпами пандемії COVID-19, внаслідок якої реальної можливості приймати людей у спеціально обладнаному для цього приміщенні, на жаль, не було. Тобто, з одного боку працівники центру мали задовольняти потреби людей та виконувати взяті на себе в рамках проєкту зобов'язання, а з іншого — дотримуватись умов проголошеного урядом карантину із дотриманням при цьому всіх встановлених заходів безпеки під час надання правових консультацій», — говорить керівниця проєкту Олена Сінчук.

На фото: Олена Сінчук, керівниця проєкту.

Що стосується каналів комунікації, які можуть застосовуватися для інформаційних кампаній громадських центрів правосуддя в Україні, найбільш зручним для мешканців білоцерківської громади є інтернет-сайти, соціальні мережі, місцеві друковані засоби масової інформації, надруковані візитівки. Коли ж надавачам правової допомоги доводилося майже постійно знаходитися на відстані, люди віддавали перевагу консультуванню телефоном або електронним повідомленням на єдиний, системно працюючий в Україні правовий онлайн-чат (www.idn.org.ua).

Отриманий за час роботи практичний досвід Центру вказує на те, що, окрім основних апробованих напрямів його діяльності, надалі робота фокусуватиметься на:

- Комплексних заходах для надання, окрім правової, іншої супутньої (психологічної, медичної, соціальної тощо) допомоги вразливим верствам населення,

зокрема особам, які внаслідок пандемії COVID-19 стикнулися із проблемними питаннями у правовій площині (наприклад: неналежне надання медичної допомоги, порушення трудових та/або соціальних прав, тощо) шляхом ґрунтовного вивчення базових потреб таких осіб та у разі необхідності їх перенаправлення до партнерських установ і організацій.

- Системному вирішенні проблем та потреб осіб, які постраждали від домашнього насильства, у тому числі:
 - участь у розробці та затвердженні на місцевому рівні типових програм для постраждалих осіб, а також методичних рекомендацій щодо їх виконання;
 - участь у проведенні соціологічних, правових та інших досліджень щодо випадків домашнього насильства, його причин і наслідків.
- Продовженні роботи, спрямованої на підтримку безпекових ініціатив в громадах, безпеки у школі, протидії булінгу, поширення підходів альтернативного вирішення спорів у шкільному середовищі (шкільні служби порозуміння).
- Продовження проведення моніторингових досліджень за методологією Місцевого індексу прав людини (МІПЛ).
- Налагодженні співпраці з органами пробації, зокрема в частині надання правових послуг громадянам, засудженим до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі та збором інформації про активні програми сприяння зайнятості населення.

Наші партнери:

- ГС «Мережа правового розвитку»
- Білоцерківська міська рада
- Білоцерківський міський центр з надання вторинної правової допомоги
- Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Київській області
- ГС «Асоціація юридичних клінік України»
- Юридична клініка «Право і практика» Білоцерківського національного аграрного університету
- Громадська організація «Фундація змін»
- Управління освіти і науки Білоцерківської міської ради
- Білоцерківський міськрайонний центр зайнятості
- Білоцерківський національний аграрний університет
- Білоцерківський міськрайонний суд
- Білоцерківська міська організація Товариство Червоного Хреста України
- Білоцерківський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді
- Управління з питань молоді та спорту Білоцерківської міської ради
- Білоцерківський міськрайонний відділ з питань пробації Центрального міжрегіонального управління з питань виконання кримінальних покарань та пробації Міністерства юстиції України.

ГРОМАДСЬКИЙ ЦЕНТР
ПРАВОСУДДЯ

БІЛА ЦЕРКВА

Контакти Громадського центру
правосуддя у м. Біла Церква:

Телефони: **+380 99 604 0650, +380 68 332 9421**

Ел. пошта: **pravovadopomogabc@gmail.com**

Онлайн-чат на сайті: www.ldn.org.ua

Адреса: Київська область, м. Біла Церква, вул. Леваневського, 55

Графік роботи: пн.-пт., 10.00-17.00.

ГРОМАДСЬКА СПІЛКА

**МЕРЕЖА
ПРАВОВОГО
РОЗВИТКУ**

Контакти ГС «Мережа правового розвитку»:

Телефон: **+380 44 227 97 73**

Ел. пошта: **office@ldn.org.ua**

Адреса: 02141, Україна, Київ, вул. Бориса Гмирі, б. 17, оф. 4